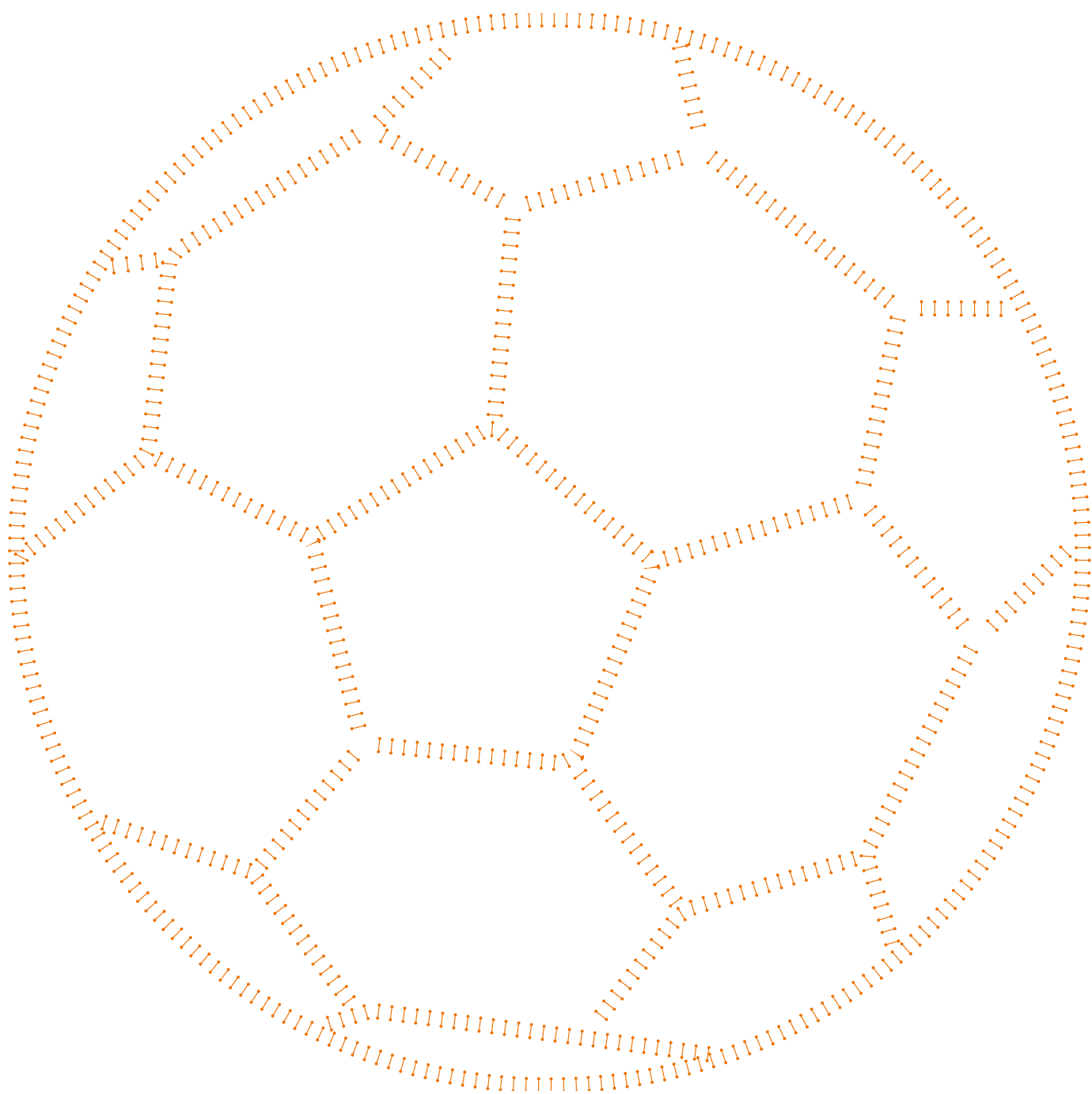

Always Part of a Team

Voorwoord Thomas Hitzlsperger

Photocredits ullstein bild/ ullstein bild/Getty Images

Voetbal is de mooiste sport die er op aarde bestaat. Samen met je team ga je tot het uiterste om te winnen. Samen vier je overwinningen, samen deel je ook de teleurstelling bij verlies.

Als jongen droomde ik er al van om profvoetballer te worden en die droom werd werkelijkheid. Geboren in München, speelde ik bij verschillende grote profclubs zoals FC Bayern München, Aston Villa, VfB Stuttgart en SS Lazio. Ik speelde 52 keer voor het Duitse nationale team en scoorde zes doelpunten.

Dag in dag uit was er niks anders in mijn leven dan voetbal. Tijd voor iets anders had ik niet. Pas later tijdens mijn voetbalcarrière was ik zeker over mijn homoseksualiteit.

Ik kende geen enkele andere voetballer die er openlijk voor uitkwam dat hij homoseksueel was.

Toen ik besliste om publiekelijk uit de kast te komen, was ik niet zeker of er negatieve reacties zouden zijn. Vandaag kan ik zeggen dat de reacties overweldigend positief waren en dat sommigen me een 'Held' noemen.

Kort na het einde van mijn voetbalcarrière besliste ik om te werken als voetbalexpert voor Duitse en buitenlandse TV zenders. Tijdens de zomer van 2016 ging ik aan de slag bij mijn vroegere club VfB Stuttgart. In geen enkele van mijn jobs na mijn voetbal-carrière maakte het uit of ik homo of hetero was.

Er openlijk over praten hielp me enorm en ik weet dat dit niet gemakkelijk is voor iedereen.

Dit is de reden waarom 'Heroes of Football' een speciale toolkit ontwikkelde voor iedereen die van voetbal houdt en meer wil weten over dit onderwerp.

Speler, coach, vader, moeder of een supporter... De toolkit is er voor iedereen. Deze werd opgesteld om het debat te openen over alles wat met seksuele geaardheid en genderidentiteit in voetbal te maken heeft.

Lees de toolkit, bekijk de video's, speel de spellen of ervaar de Virtual Reality video. Wie je ook bent, van wie je ook houdt, boven alles hou je van voetbal en je bent altijd deel van het 'team'.

**Sportieve groet,
Thomas Hitzlsperger**

Inhoudsopgave

Voorwoord Thomas Hitzlsperger	3
Inhoudsopgave	5
Introductie	7
Richtlijnen Toolkit	9
De Belofte	10
Campagne video's	11
Virtual reality & game app	12
Documentaire	13
Communicatie	14
Situaties en mogelijke reacties	16
Mogelijkheden voor gesprekken en discussies	18
Spelen om de bewustwording te vergroten	21
Voorbeelden van rolmodellen in het voetbal per land	25
Feiten en statistieken	31
Voetbalwetten en -reglementen	33
Definities	37
Je eigen Heroes of Football team samenstellen	39
Je eigen Heroes of Football event organiseren	41
Contact	43

Introductie

Het Heroes of Football-team, met leden uit zes Europese landen, heeft een toolkit ontwikkeld voor voetbalbonden, leden en vrijwilligers van amateur- en professionele voetbalclubs en voetballiefhebbers.

Met deze toolkit wil Heroes of Football relevante en nuttige tools aanbieden om jouw voetbalclub of –organisatie open te stellen voor elke persoon die er deel van wil uitmaken, ongeacht zijn/haar seksuele geaardheid of genderidentiteit. De toolkit focust zich voornamelijk op het verwelkomen en accepteren van mensen uit de LHBT-gemeenschap (lesbienne, homoseksueel, biseksueel, transgender) in het voetbal.

We hebben als onderdeel van de toolkit verschillende infobladen opgesteld met informatie over reglementen, het omgaan met situaties en mogelijke educatieve spelletjes voor spelers, trainers, leerkrachten, bestuursleden en andere betrokkenen. Bovendien is er ook een VR-belevens (Virtual Reality) beschikbaar dat je kan gebruiken om een gesprek te starten over LHBT's in het voetbal.

Heroes of Football

‘Een Europese missie om iedereen die van voetbal houdt of die zelf voetbalt voor de volle 100% hiervan te laten genieten en voor de volle 100% zichzelf te laten zijn. Op die manier kan iedereen zich voor de volle 100% inzetten, samen met het team.’

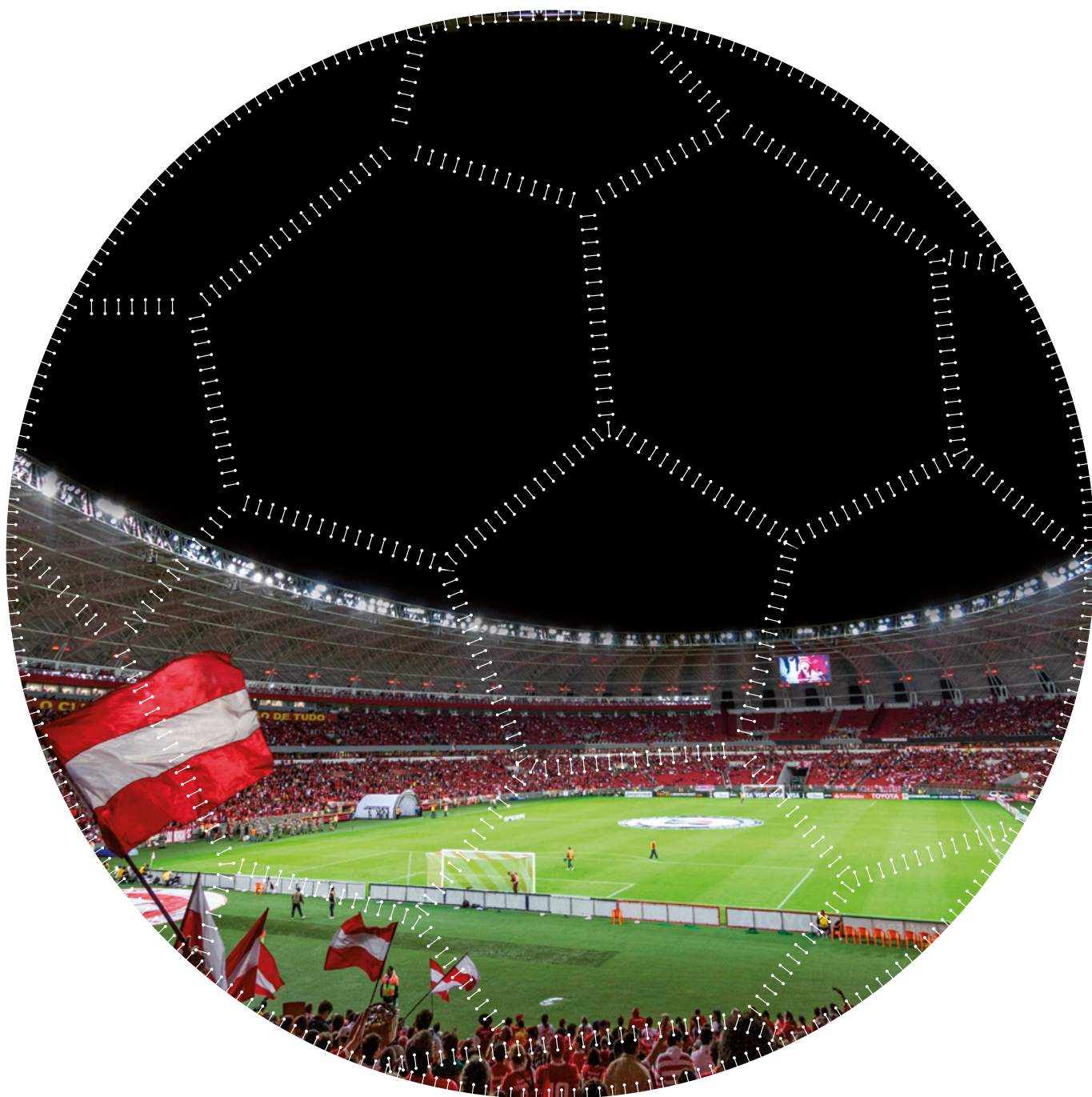
In de toolkit vind je ook video's van jonge voetballers en profvoetballers die je tijdens informatiesessies kan gebruiken. Daarnaast zal er in 2017 via www.heroesoffootball.eu een documentaire beschikbaar zijn waarin antwoord wordt gegeven op de vraag: 'Is het Europese voetbal klaar voor LHBT's?'

Heroes of Football moedigt alle Europese voetballanden aan om de toolkit door te nemen en de tools te gebruiken om bewustwording ten aanzien van LHBT's in het voetbal te creëren en hen te verwelkomen. De tools en infobladen zijn gratis beschikbaar op onze website en kan je verspreiden naar je eigen contacten.

We hopen dat je veel plezier beleeft aan de toolkit en wensen je veel succes met de implementatie van een LHBT-beleid of activiteiten om LHBT's in het voetbal te verwelkomen.

LHBT staat voor Lesbiennes, Homoseksuelen, Biseksuelen en Transgenders. Sinds kort wordt ook de afkorting **LHBTIQ** gebruikt, met de aanvulling van Intersekse en Queer. LHBT is op dit moment de meest gebruikte en bekende afkorting in Nederlandstalige landen, vandaar dat wij in de communicatie hiervoor gekozen hebben. Voor meer informatie verwijzen wij u naar het infoblad Definities.

Richtlijnen Toolkit

Iedereen, inclusief LHBT's, moet kunnen voetballen in een veilige en verwelkomende omgeving zonder discriminatie. Het is belangrijk om ervoor te zorgen dat je club een dergelijke omgeving biedt. Er zijn verschillende positieve stappen die je kan nemen om te laten zien dat je supporters, team, club en organisatie iedereen verwelkomt:

Stap 1 – Onderteken de Heroes of Football belofte

samen met andere bestuursleden/clubmanagers. In de eed staat dat jij je best doet om iedereen, inclusief LHBT's, in het voetbal te verwelkomen.

Stap 2 – Zorg dat jouw club duidelijke beleidsregels en procedures over LHBT-discriminatie in het voetbal heeft, en dat iedereen binnen en rond de club (medewerkers, spelers en fans) deze kent. Raadpleeg het infoblad 'Voetbalwetten en -reglementen' voor meer informatie.

Stap 3 – Reageer altijd wanneer iemand (inclusief fans, ouders, spelers, trainers, bestuursleden, managers en/of andere leden van de club) ongepaste of discriminerende woorden gebruikt, zoals 'homo', 'flikker', 'mietje', 'pot' of 'travestiet', of beledigende gebaren maakt. Dergelijke woorden en gebaren zijn onacceptabel in het voetbal en de maatschappij, en moeten altijd aan de kaak worden gesteld. Raadpleeg het infoblad 'Voetbalwetten en -reglementen' voor meer informatie.

Stap 4 – Als bestuurslid/clubmanager is het belangrijk om een goed rolmodel te zijn voor je collega's binnen de club. Raadpleeg het infoblad 'Voorbeelden van rolmodellen in het voetbal per land' voor ideeën over hoe je een goed rolmodel kan zijn. Door deel te nemen aan campagnes, positieve berichten te delen via je sociale media-account en als rolmodel te fungeren, kan je een inspirerend voorbeeld zijn voor collega's, spelers en supporters. Je kan bijvoorbeeld een discussie-

bijeenkomst binnen de club organiseren over de acceptatie van LHBT's in het voetbal. Raadpleeg het infoblad 'Mogelijkheden voor gesprekken en discussies' voor ideeën.

Stap 5 – Steun spelers of medewerkers die als LHBT uit de kast komen door hun privacy te waarborgen.

Stap 6 – **Speel de Heroes of Football-app** samen met anderen binnen de club en leer van elkaar hoe je met verschillende situaties in het voetbal moet omgaan.

Stap 7 – **Bekijk de Heroes of Football video's en/of -documentaire** binnen de club en gebruik deze om een discussie op gang te brengen over LHBT-acceptatie in het voetbal. Raadpleeg het infoblad 'Mogelijkheden voor gesprekken en discussies' voor ideeën.

Stap 8 – Moedig je club aan om deel te nemen aan lokale, nationale of internationale campagnes die discriminatie van LHBT's in het voetbal aan de kaak stellen. Bekijk de Football v Homophobia-campagne, materiaal van de voetbalbond of zet je eigen Heroes of Football-campagne op om bewustwording over het onderwerp te vergroten. Door sociale projecten en campagnes te ondersteunen, draag je een krachtige boodschap uit naar andere clubs, supporters en spelers dat LHBT's moeten worden verwelkomd binnen het voetbal. Meer informatie vind je in de sectie met **campagnemateriaal en sjabloondocumenten**.

De Belofte

Het Heroes of Football-project vraagt alle voetballiefhebbers, van voetbalbonden tot supporters, om de **Heroes of Football Belofte te ondertekenen**. Hiermee ondersteun je de boodschap dat iedereen welkom is in het voetbal, wat ook hun seksuele geaardheid of genderidentiteit is.

Je kan deze Belofte ondertekenen als organisatie, als team of als persoon. We moedigen je aan je mening te delen via sociale media. Dan weten jouw volgers dat jij dit een belangrijk onderwerp vindt en bereiken we meer mensen met deze boodschap.

Hartelijk dank voor je inzet en betrokkenheid bij LHBT-acceptatie (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender)!

*Ik beloof dat ik het voetbal tot een verwelkomende omgeving zal maken waar iedereen wordt geaccepteerd.
Ik zal mijn best doen om ervoor te zorgen dat iedereen, zowel op als naast het voetbalveld, gelijk en met respect wordt behandeld.*

Campagne video's

Op deze pagina vind je een campagnefilm met voormalige en actieve professionele voetballers & voetbalsters die de Heroes of Football-boodschap ondersteunen dat iedereen aan voetbal moet kunnen deelnemen, wat ook hun seksuele geaardheid of genderidentiteit is.

Het Heroes of Football-project maakt diverse video's van jonge helden & heldinnen die vertellen hoe zij als LHBT (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender) 'uit de kast kwamen' in de voetbalwereld. Aan de hand van deze persoonlijke verhalen krijg je meer inzicht in de obstakels waar deze jonge helden & heldinnen mee te maken hebben als ze gewoon zichzelf willen zijn.

Voetbalclubs en mensen die voetbal spelen of gewoon van voetbal houden, kunnen deze video's delen en gebruiken om een discussie te starten over dit onderwerp binnen het voetbal en andere sporten. De video's zijn erg nuttig tijdens workshops, discussiebijeenkomsten en Heroes of Football-campagnes.

Virtual reality & game app

Om een groter publiek te bereiken, heeft het Heroes of Football-team een educatieve app ontwikkeld die bestaat uit een VR-belevenis (Virtual Reality). Via deze film ervaar je zelf hoe het is om uitgesloten of verwelkomd te worden te worden bij het voetbal.

De game kan voetbalclubs, spelers en docenten ondersteunen bij het bespreken van dit onderwerp in een specifieke educatieve context.

Met deze game wil het Heroes of Football-project benadrukken dat iedereen die van voetbal houdt of die zelf voetbalt, de kans krijgt daar voor de volle 100% van te genieten en voor de volle 100% zichzelf te zijn.

De game kan mensen uit het voetbal een positiever beeld geven ten aanzien van acceptatie van LHBT's (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender), en het begrip vergroten met betrekking tot de barrières waarmee zij te maken kunnen krijgen binnen een voetbalomgeving wanneer ze uit de kast willen komen.

Geïnteresseerd? **Bekijk de Virtual Reality film, speel de game** en ervaar het zelf!

Documentaire

Binnen het kader van het Heroes of Football-project werden internationale voetballers en voetbalsters, directeurs en supporters gefilmd voor een documentaire die laat zien of de voetbalwereld klaar is voor LHBT-acceptatie (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender) en of spelers bereid zijn uit de kast te komen.

Voetbalclubs en onderwijsorganisaties kunnen de documentaire gebruiken om een discussie te starten over LHBT-acceptatie en de mogelijke barrières voor sporters om bij hun club en in hun sportomgeving uit de kast te komen.

De documentaire zal worden uitgezonden door nationale zenders in Europa en zal in 2017 beschikbaar zijn via de Heroes of Football-website.

Communicatie

Communicatie over het actieplan, beleidsregels en campagnes rond LHBT-acceptatie (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender) in het voetbal, is een belangrijke succesfactor. Zonder communicatie weten alleen de directe betrokkenen waar je het over hebt en stimuleer je geen brede ondersteuning van je plannen. In deze infofiche hebben we enkele tips opgenomen over de manier waarop je over je plannen, activiteiten en campagnes kan communiceren. Deze tips zijn gebaseerd op ervaringen van de partners van het Heroes of Football-project.

1 Communicatie tijdens de voorbereidende fase

Stap 1

Voordat je een actieplan of beleid gaat opstellen, is het van belang eerst het gesprek aan te gaan met alle verschillende betrokkenen bij je club: trainers, spelers, bestuursleden, vrijwilligers, ouders en supporters. Je kan starten met het vormen van een comité met vertegenwoordigers van al deze groepen. Samen met hen kan je allereerst onderzoeken wat de belangrijkste vraagstukken zijn. Je kan iedereen hierbij betrekken door voor elke groep een beknopte vragenlijst op te stellen. Communicatie over deze vragenlijst naar alle groepen is belangrijk!

Communicatietips:

- Gebruik de juiste woorden en breng de juiste boodschap over. Leg uit dat de resultaten zullen worden gebruikt om een actieplan op te stellen voor diversiteit en de acceptatie van LHBT's in het voetbal.
- Maak gebruik van verschillende kanalen (zoals website, sociale media en folders) en belangrijke spreekbuizen (zoals bestuursleden, trainers en spelers) om de vragenlijst te verspreiden.
- Gebruik herinneringen en beloningen (bijvoorbeeld 'Met het invullen van deze vragenlijst kun je prijzen winnen, zoals gratis drankjes in de kantine, een shirt met handtekeningen, ...').

Stap 2

Bestudeer de antwoorden op de vragenlijst en begin daarna met het opstellen van je actieplan. Betrek het comité hierbij door hen om feedback en input te vragen. Het is belangrijk dat elke betrokkene kan bijdragen aan dit actieplan.

Stap 3

Stel een communicatieplan op waarin je vastlegt hoe je het beleid en actieplan gaat communiceren. Om de aandacht te vergroten, kan je deelnemen aan een campagne – of er zelf één uitwerken – waarbij je de verschillende groepen in je organisatie aanzet tot actie. Je zou kunnen deelnemen aan een regenboogcampagne van je voetbalbond (bijvoorbeeld met regenboogveters) of een wedstrijd kunnen organiseren in het kader van LHBT-acceptatie in het voetbal.

Communicatietips:

- Plan je communicatie en zorg voor de juiste timing van je actieplan. Start je actieplan bijvoorbeeld tijdens de internationale Football People-actieweken in oktober (een reeks activiteiten tegen discriminatie in de sport), tijdens een Heroes of Football-campagne, tijdens de actiemaand 'Football v Homophobia' in februari (internationale campagne tegen discriminatie op grond van seksuele geaardheid) of de Internationale dag tegen homofobie, transfobie en bifobie (17 mei).
- Verspreid één week voordat je evenement start een persbericht.

- c) Betrek belangrijke personen (lokaal of nationaal) en de voetbalbond, en vraag of ze jouw plannen en acties via hun sociale mediakanalen willen communiceren. Je kan ook een citaat van hen in je persbericht opnemen.
- d) Betrek zoveel mogelijk leden van jouw club en vraag of ze berichten via sociale media willen delen, aan de campagne willen meedoen, bij de start van je evenement aanwezig willen zijn, enzovoort.
- e) Plan communicatie via verschillende kanalen, zoals Facebook, Twitter, Instagram en de website.
- c) Organiseer jaarlijks één campagnedag of speciale wedstrijd in het kader van LHBT-acceptatie in het voetbal.
- d) Doet er zich binnen jouw club een voorbeeld van intolerantie ten aanzien van LHBT's voor? Communiceer dan duidelijk via diverse kanalen (website, persbericht, sociale media, enzovoort) dat dit niet wordt geaccepteerd.

3 Communicatie tijdens de evaluatiefase

Na één voetbalseizoen of één jaar kun je jouw actieplan evalueren. Welke stappen zijn genomen? Welke problemen ben je tijdens de implementatiefase tegengekomen? Het is een goed idee om de oorspronkelijke vragenlijst nogmaals te laten invullen door de verschillende betrokkenen bij de club.

Communicatietips:

- a) Communiceer punten uit het actieplan die je al hebt uitgevoerd (zoals discussiebijeenkomsten met jeugdteams, de aanstelling van een vertrouwenscontactpersoon bij de club, enzovoort) via verschillende communicatiekanalen.
- b) Communiceer over het onderwerp via citaten, video's en verklaringen tijdens belangrijke actieweken/-dagen (zie hierboven).
- a) Je kan een verslag schrijven over je acties en dit op je website publiceren. Dit kan ook onderdeel uitmaken van het jaarverslag van de club.
- b) Je kan een visueel document opstellen waarin de behaalde resultaten worden belicht en dit via sociale media delen.
- c) Het is van belang om in je communicatie toekomstige stappen aan te kondigen. Op deze manier kan je de boodschap verspreiden dat de club zijn inspanningen zal voortzetten.

Situaties en mogelijke reacties

In dit infoblad bespreken we enkele situaties en de mogelijke reacties daarop. Je kan deze als voorbeelden gebruiken tijdens een discussiebijeenkomst of als richtlijn als je effectief met zo'n situatie te maken krijgt.

Tip: om deelnemers aan te moedigen te praten, kan je stellingen gebruiken en vragen of ze akkoord/niet akkoord zijn met de stelling.

Situatie 1:
supporters gebruiken geweld in het stadion tegen een man waarvan wordt vermoed dat deze homoseksueel is.

Hoe reageer je?

Als supporter:

- Stop het geweld als je eigen veiligheid is gegarandeerd. Als dat niet het geval is, vraag dan de politie om hulp.

Als steward/ordehandhaver:

- Stop het geweld als je eigen veiligheid is gegarandeerd. Als dat niet het geval is, vraag dan de politie om hulp.

Als voetbalclub:

- Spreek je uit tegen dit gedrag door een publieke verklaring af te leggen.
- Bespreek deze gebeurtenis met de supportersclub. De gebeurtenis kan een trigger zijn voor een campagne in het kader van LHBT-acceptatie (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender) bij het voetbal, en om beleid en voorschriften binnen de club aan te passen.

Situatie 2:
een speler geeft bij de trainer aan LHBT te zijn.

Hoe reageer je?

Als trainer:

- Het is van belang de vertrouwensrelatie met de speler te respecteren. Deel deze informatie niet als de speler je hiervoor geen toestemming geeft.
- Stel de speler gerust. Vertel hem/haar dat het geen probleem is en dat er hierdoor niets verandert.
- Als de speler bij het team 'uit de kast wil komen', kan je met hem/haar bespreken hoe en wanneer hij/zij dat wil doen.
- Zoek naar informatie over lokale LHBT-organisaties die ondersteuning kunnen bieden en deel deze informatie met de speler (en het team als de speler zich openlijk over zijn/haar seksuele geaardheid wil uitspreken).

Situatie 3:
spelers vertellen grappen over
homoseksuelen tijdens het douchen en
suggereren dat één van hun teamgenoten
homoseksueel is.

Hoe reageer je?

Als trainer/bestuurslid:

- Humor is belangrijk en kan taboeonderwerpen makkelijker bespreekbaar maken, maar er is slechts een dunne scheidingslijn tussen plagen en pesten. Deze grappen maken het voor personen die nog niet uit de kast zijn gekomen nog moeilijker om zich uit te spreken over hun seksuele geaardheid of genderidentiteit.
- Als je dit soort grappen regelmatig hoort, is het belangrijk om er iets van te zeggen. Spreek met de grappenmaker en leg uit dat zulke grappen erg beledigend kunnen zijn voor LHBT's of spelers met een LHBT-familielid.
- Leg uit dat dit soort grappen volgens de clubregels en de algemene voetbalregels niet zijn toegestaan.
- Als de speler zijn/haar gedrag niet verandert, zou je een sanctie kunnen opleggen.

Situatie 4:
een scheidsrechter hoort een jeugdspeler
een tegenstander diverse malen een
'vuile flikker' noemen. Deze speler voelt
zich beledigd en informeert de
scheidsrechter.

Hoe reageer je?

Als scheidsrechter:

- Luister naar het verhaal van de speler en maak de speler duidelijk dat deze altijd met zulke klachten bij je kan komen.
- Spreek met de jeugdspeler en maak duidelijk dat zulk taalgebruik zowel op als naast het veld niet wordt getolereerd en aanstootgevend is.
- Raadpleeg de officiële voorschriften voor aanvullende richtlijnen.
- Als het gedrag niet stopt, kan je de speler een sanctie opleggen.

Als trainer van de aanstichter:

- Spreek met de jeugdspeler en maak duidelijk dat je zo'n taalgebruik binnen het team, zowel op als naast het veld, niet tolereert en dat dit aanstootgevend is.
- Als het gedrag niet stopt, kan je de speler een sanctie opleggen.

Als club:

- Communiceer charters en de beleidsregels van de club naar alle clubleden en maak duidelijk dat beledigend en discriminerend gedrag zowel op als naast het veld niet wordt getolereerd.
- Een bestuurslid kan zo nodig met de speler praten (als deze zijn gedrag voortzet) om het standpunt van de club uit te leggen.
- Als het gedrag niet stopt, kan de club een sanctie opleggen aan de speler.

Mogelijkheden voor gesprekken en discussies

Als je echt de cultuur en manier van denken in het voetbal ten aanzien van LHBT's (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender) wil veranderen, is het belangrijk om erover te praten. In diverse landen, zoals België, Nederland en het Verenigd Koninkrijk, organiseren de nationale voetbalbonden workshops en discussiebijeenkomsten voor voetbalclubs, trainers, spelers, enz. Tijdens deze bijeenkomsten brengen ze de ervaringen van LHBT's in het voetbal ter sprake en hoe clubs en hun leden positieve stappen kunnen nemen om hen te verwelkomen.

Als je denkt dat de organisatie van een workshop of discussiebijeenkomst iets is wat jouw club of organisatie wil doen, vind je hieronder nuttige informatie.

1 Een discussie over LHBT-acceptatie in het voetbal organiseren

Bepaal eerst wie je zou willen uitnodigen en waar en wanneer je dit discussiemoment organiseert zodat zoveel mogelijk mensen eraan kunnen deelnemen. Het creëren van een veilige en open omgeving voor discussie is van belang, zodat je de deelnemers stimuleert om hun mening te delen. Wellicht willen trainers een discussie voeren met hun spelers, en willen clubmanagers in een bredere groep een discussie voeren met alle bestuursleden van de voetbalclub.

Ga na of je eigen voetbalbond workshops over dit onderwerp organiseert, mogelijk kunnen zij je ondersteunen. Check ook bij lokale LHBT-organisaties of zij jou inhoudelijk kunnen helpen bij het uitwerken van een discussiemoment.

TIP 1: de discussie kan onderdeel zijn van een bijeenkomst die al op de planning staat.

TIP 2: gebruik delen van de documentaire of de app om de discussie te starten.

2 Hoe moet je deze discussie leiden?

Om een en ander in goede banen te leiden, is het nuttig van tevoren enkele vragen voor te bereiden om de discussie op gang te brengen. Open vragen kunnen het verloop van de discussie bevorderen. Je kan daarnaast ook enkele casestudy's voorbereiden en met de groep bespreken hoe jullie zouden reageren.

TIP 1: Als moderator hoef je niet de juiste antwoorden en oplossingen te bieden, maar je kan wel het gesprek leiden door relevante open vragen te stellen. Het is van belang dat de deelnemers hun gevoelens en gedachten over het onderwerp uiten en naar andere meningen luisteren.

TIP 2: Sommige mensen vinden het lastig hun mening openlijk te delen. Als moderator kan je tools gebruiken zoals gekleurde kaarten om dit te stimuleren: een groene kaart voor 'akkoord' en een rode kaart voor 'niet akkoord'.

3 Wat voor vragen kan je stellen om de discussie op gang te brengen?

a Voetbal en homoseksualiteit

- Wanneer we het hebben over 'voetbal en homoseksualiteit', waar denk je dan aan?
- Waarom zijn er geen openlijke 'uit de kast gekomen' homoseksuele spelers in het professionele voetbal?
- Waarom kiezen sommige spelers ervoor hun seksuele geaardheid of genderidentiteit geheim te houden binnen het voetbal?
- Kan je voorbeelden geven van professionele spelers van wie de carrière was afgelopen voordat ze uit de kast kwamen? Waarom denk je dat ze hebben gewacht met hun coming-out?
- Wat zou je doen als een teamgenoot vertelde dat hij homo is?
- Wat zou je doen als een trainer/coach vertelde dat hij homo is?
- Als je iemand binnen de club beledigende termen zou horen gebruiken, zoals 'janet', 'pot' of 'travestiet', wat zou je dan doen?

b Rolmodellen in het voetbal

- Deel het verhaal van een voetballer of coach uit de LHBT-gemeenschap en gebruik dit om een discussie binnen de workshop op gang te brengen aan de hand van enkele van bovenstaande vragen.

c Positieve acties

- Welke praktische acties kan een voetbalclub ondernemen om LHBT's zich welkom te laten voelen?
- Welke praktische acties kan een voetbalbond ondernemen om LHBT's zich welkom te laten voelen?
- Wie is volgens jou verantwoordelijk voor het ondernemen van acties om LHBT's zich welkom te laten voelen in het voetbal?
- Welke problemen zouden er mogelijk kunnen optreden bij het ondernemen van positieve acties om het thema van LHBT-acceptatie binnen het voetbal aan te snijden?

4 Problemen overwinnen met discussies

Iedereen heeft een andere mening over LHBT's binnen het voetbal, en een aantal mensen hebben zeer negatieve meningen. Sommige discussies kunnen dus moeilijk verlopen, maar het bespreken van dit onderwerp is van belang om de houding ten aanzien hiervan te veranderen. Dit kan enige tijd in beslag nemen, maar regelmatige discussies en communicatie kunnen helpen bij het veranderen van opvattingen. Hieronder staan enkele opmerkingen waar je mogelijk mee te maken krijgt, met daarbij suggesties van antwoorden die je zou kunnen geven.

a 'Onze club/organisatie heeft geen LHBT's, dus waarom zouden we erover moeten praten?'

- Naar schatting is ongeveer 10% van de mensen in de samenleving LHBT.
- In sportorganisaties is dit percentage wellicht lager; wat zou daar de reden voor zijn?
- Veel mensen in de samenleving kiezen ervoor hun seksuele geaardheid of genderidentiteit op de werkplek geheim te houden, en dat zou ook een voetbalclub of -organisatie kunnen omvatten. Waarom denk je dat mensen het nodig vinden dit geheim te houden?

b 'Voetbal is geen sport voor LHBT's.'

Mensen hebben snel stereotiepe opvattingen over LHBT's en voetbal. Volgens het onderzoek 'Out on the Fields' over homofobie in de sport (2015) voelt 54% van de homoseksuelen en 36% van de lesbiennes zich niet geaccepteerd of slechts matig geaccepteerd in de jeugdsport. Volgens hetzelfde onderzoek is voetbal een van de favoriete sporten van homoseksuele jongeren en mannen, maar kiest 81% ervoor zijn seksuele geaardheid binnen de sport geheim te houden. Deze informatie ondersteunt dus niet de stelling dat voetbal geen sport is voor LHBT's.

c 'Ik wil niet douchen met LHBT's – ik zou me ongemakkelijk voelen.'

De kans bestaat dat LHBT's zich ongemakkelijker voelen dan jij. Uit onderzoek blijkt dat de kleedkamer een plek is waar LHBT's zich vaak ongemakkelijk voelen als gevolg van het gebrek aan privacy en het risico blootgesteld te worden aan homofoob gedrag of homofobe opmerkingen.

d 'Waarom moeten we actie ondernemen om als voetbalclub homofobie aan te pakken? We hebben al genoeg te doen.'

Als voetbalclub is het van belang dat elk lid zich welkom voelt, of ze nu speler, kaderlid of fan zijn. Om een verwelkomende omgeving te creëren, moet er sprake zijn van een duidelijk beleid, duidelijke regels en duidelijke communicatie over LHBT-acceptatie. We hebben allemaal de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat voetbal vrij is van discriminatie.

e 'Dit onderwerp heeft voor ons geen prioriteit.'

Het onderwerp van LHBT's binnen het voetbal is van zeer groot belang en we hebben de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat onze spelers, kaderleden en fans zich veilig en welkom voelen. Uit onderzoek blijkt dat LHBT's veel vaker moeite hebben met hun seksuele geaardheid en genderidentiteit en vaker suïcidale gedachten hebben. Dit kan betrekking hebben op enkele van onze eigen spelers, kaderleden en fans, en daarom moeten we hiervan een prioriteit maken.

f 'We hebben al enkele LHBT's die uit de kast zijn gekomen, dus waarom moeten we nog meer doen?'

Hoewel het positief is dat sommigen zich veilig genoeg voelen om 'uit de kast te komen', betekent dat niet dat alles prima in orde is. Het is altijd verstandig het beleid en de cultuur van de club te evalueren om na te gaan of er ruimte is voor verbetering. Door die personen die uit de kast zijn gekomen in deze discussies te betrekken, kunnen gepaste acties makkelijker worden bepaald.

g 'Door campagnes tegen homofobie te voeren, kunnen we spelers, kaderleden en fans verliezen die daar niks van willen weten.'

Je uitspreken tegen homofobie is belangrijker dan het verlies van enkele personen die van mening zijn dat homofobe ideeën en acties acceptabel zijn. Homofobie is niet acceptabel binnen de voetbalsport.

h 'Ik heb geen problemen met LHBT's zolang ze zich normaal gedragen.'

Het is nuttig bij deze opmerking te vragen wat hij/zij onder 'normaal' gedrag verstaat. Wat beschouwt men als 'normaal' en waarom wordt ervan uitgegaan dat LHBT's zich niet 'normaal' zouden gedragen.

i 'Woorden als 'mietje' of 'homo' zijn alleen maar grappig bedoeld.'

Uit onderzoek blijkt dat een groot aantal LHBT's homofobe opmerkingen hebben gehoord in een sportomgeving (raadpleeg het onderzoek 'Out on the Fields'). Dergelijke woorden zijn onacceptabel, ook als ze grappig zijn bedoeld.

Nationale voetbalbonden die informatie over dit onderwerp bieden

Nederlandse voetbalbond: <http://www.knvb.nl/themas/homoacceptatie>

Belgische voetbalbond: <http://www.belgianfootball.be/nl/voetbal-vs-homofobie-1-0>

Engelse voetbalbond: <http://www.thefa.com/football-rules-governance/equality/lgbt-football>

Duitse voetbalbond: <http://www.dfb.de/vielfaltanti-diskriminierung/fussball-und-homosexualitaet/>

Spelen om de bewustwording te vergroten

Als je een educatief programma wilt opzetten, of een infosessie wil organiseren om de bewustwording te vergroten, weet je wellicht dat de ideale 'mix' bestaat uit een derde informatie, een derde games/oefeningen en een derde discussie.

Een sessie die alleen informatie bevat zou als te didactisch of zelfs saai kunnen worden beschouwd, terwijl een sessie met te veel discussie chaotisch kan worden waarbij je het oorspronkelijke doel uit het oog verliest.

Spelletjes of oefeningen maken een sessie leuker en zorgen ervoor dat deelnemers op een speelse manier met de info aan de slag gaan.

Via dit infoblad willen we je enkele ideeën geven voor spelletjes en oefeningen die je kan doen om jongeren en volwassenen te laten nadenken over hoe ze verschillende groepen beter kunnen accepteren en begrijpen.

1 De goede speler, het goede team

Deelnemers: 10-30 jongeren (voorkeur) of volwassenen.

Duur: ongeveer 15 minuten.

Benodigheden: een flip-over (voorkeur) of een whiteboard, markeerstiften met verschillende kleuren.

Doel: deze oefening helpt de groep zich bewust te worden van het belang van waarden zoals tolerantie of respect zowel op als naast het veld.

Deel 1 – Stel de groep de vraag 'Wat zijn de kwaliteiten van een goede voetballer?'

Schrijf de vraag boven aan het papier en daaronder alle antwoorden die de deelnemers geven (zoals snelheid, de regels respecteren, precisie, fair play).

Moedig de groep aan zoveel mogelijk kwaliteiten te bedenken (ten minste 12), zoals fysieke kwaliteiten die betrekking hebben op de sport en kwaliteiten die betrekking hebben op gedrag.

Deel 2 – Stel de groep de vraag 'Wat zijn de kwaliteiten van een goed team?'

Schrijf de vraag en de antwoorden op een nieuw vel papier. Voorbeelden van antwoorden zijn: teamgeest, cohesie, samenwerking, respect voor de coach. Moedig de groep aan om minimum 12 antwoorden te geven.

Deel 3 – Vraag de groep om de kwaliteiten te classificeren die ze bij de eerste vraag hebben opgenoemd.

Omcirkel de antwoorden met verschillende kleuren markeerstift om de volgende groepen te onderscheiden:

- Fysieke kwaliteiten (zoals snelheid, kracht, uithoudingsvermogen)
- Spelkwaliteiten (zoals precisie, concentratie)

- Gedrag kwaliteiten (zoals fair play, de regels respecteren, de tegenstander respecteren)
Schrijf de door de groep aangegeven gedrag kwaliteiten op een derde vel papier.

Deel 4 – Vraag de groep om de kwaliteiten te classificeren die ze bij de tweede vraag hebben opgenoemd.

Gebruik dezelfde methode als hierboven (antwoorden omcirkelen en de gedrag kwaliteiten op het derde vel papier schrijven).

Deel 5 – Start een discussie over de kwaliteiten die je op het derde vel papier hebt geschreven.

Voorbeelden van vragen zijn:

‘Wie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de benoemde fysieke kwaliteiten of spel kwaliteiten?’

‘Vertel me meer over de gedrag kwaliteiten. Hoe zouden we deze kunnen verbeteren?’

‘Als ons land of onze gemeenschap een voetbalteam was, hoe zouden we deze waarden dan verder kunnen ontwikkelen?’

Via deze discussie kunnen we het idee introduceren dat diversiteit, respect en tolerantie essentiële morele waarden zijn. Deze waarden zijn ook nuttig om het gehele team goed te laten functioneren en als één geheel succesvol te zijn. Het zou in de echte wereld ook geweldig zijn als een en ander zo werkte.

2 Celebrities

Participants: Deelnemers: 10 tot 20 jongeren of volwassenen.

Duur: 30 minuten.

Benodigdheden: flip-over, markeerstiften. Gebruik een kamer met voldoende ruimte om de groep in tweeën op te delen, of gebruik twee kamers. De inzet van een co-trainer kan nuttig zijn om de instructiefase te verkorten.

Doel: deze oefening helpt de groep te begrijpen en accepteren dat vooroordelen en stereotypen slechts veralgemeningen zijn en vaak zijn gebaseerd op onjuiste aannames.

Deel 1 – De trainer introduceert de concepten stereotype en vooroordelen

Een stereotype is een veralgemening. Soms gebruiken we in het dagelijks leven veralgemeningen zonder daarover na te denken. Als je bijvoorbeeld niet weet hoe een apparaat werkt, neem je waarschijnlijk aan dat je deze met de groene knop kan aanzetten. Als je in je eentje rondloopt in een verlaten omgeving in de stad en je ziet een grote dronken kerel, neem je waarschijnlijk aan dat hij gevaarlijk is en kies je een andere route. Dit zijn twee voorbeelden van aannames, en in het tweede voorbeeld van het stereotyperen van een persoon.

Doorgaans hebben mensen niet door dat ze stereotyperen, omdat:

- 1 We in sommige situaties dagelijks stereotyperen
 - 2 Een stereotype niet noodzakelijkerwijs negatief is
 - 3 Je wellicht denkt dat het stereotype juist is, zoals ‘alle homoseksuelen gedragen zich verwijfd’ of ‘alle lesbiennes zijn manwijven’, omdat ze soms op die manier op televisie en in de media getoond worden.
- Het probleem is dat sommige stereotypen veranderen in vooroordelen. Een vooroordeel is een vooringenomen mening zonder iemand te kennen. Vooroordelen zijn over het algemeen negatief en

kunnen leiden tot stigmatisering, discriminatie, uitsluiting en in sommige extreme gevallen tot uitroeiing.

Deel 2 – De trainers verkennen bestaande stereotypen over verschillende groepen mensen

Verdeel de groep in twee groepen (A en B) en geef elke subgroep een vel papier van de flip-over en een markeerstift. Laat ze op het papier een verticale lijn tekenen om zo twee kolommen te maken. De volgende instructies moeten aan elke groep worden gegeven zonder dat de andere groep meeluistert.

Instructies voor groep A:

Benoem in de rechterkolom alle stereotype kwaliteiten van een specifieke groep mensen, zoals homoseksuelen. In deze fase vindt er geen discussie plaats binnen de groep over wat zij geloven of niet, er wordt alleen een lijst gemaakt. De titel van de kolom zou kunnen zijn 'Sommige mensen denken dat homoseksuelen...'.
[?]

Instructies voor groep B:

Geef deze groep dezelfde instructies als groep A, maar met toepassing van een andere groep mensen, zoals zwarte mensen of lesbiennes. Wanneer de groepen klaar zijn, ga je verder met het volgende deel.

De groepen ruilen hun vel papier en moeten alle beroemdheden opnoemen die tot de betreffende categorie behoren (homoseksuelen, zwarte mensen, enzovoort). Zij nemen hun antwoorden op in de linkerkolom, met bijvoorbeeld de titel [?]'Beroemde homoseksuelen', 'Beroemde zwarte mensen', enzovoort.

Wanneer de kolommen zijn gevuld, verzamel je beide groepen voor een discussie. De trainer vouwt de twee vellen papier zodanig dat de kolomkoppen zichtbaar zijn ('Sommige mensen denken dat homoseksuelen...' en 'Beroemde homoseksuelen'). De trainer vraagt elke groep een vertegenwoordiger te kiezen die de items in elke kolom hardop

voorleest. De trainer betwist vervolgens de stereotypen door vragen te stellen, zoals:

'Zijn alle stereotypen van toepassing op alle genoemde beroemdheden?'

"Is Thomas Hitzlsperger verwijfd?"; "Was Nelson Mandela lui?", enzovoort.

De onvermijdelijke conclusie is dat het onterecht is om iemand (voorbarig) te beoordelen op basis van stereotypen. Dit kan leiden tot onrecht, stigmatisering en discriminatie.

Suggesties

- 1 Kies categorieën van mensen die betrekking hebben op het belangrijkste onderwerp van discriminatie, zoals homofobie, bifobie, transfobie.
- 2 Leg duidelijk uit dat de benoemde stereotypen NIET noodzakelijkerwijs de mening zijn van de groep die ze heeft opgeschreven.
- 3 De trainer kan groepen helpen bij het identificeren van beroemdheden, maar je kunt de groepen ook toestaan hierbij hun smartphones te gebruiken.
- 4 Wanneer de vertegenwoordiger de lijst met stereotypen van zijn/haar groep voorleest, moet hem/haar worden gevraagd sommige antwoorden toe te lichten, zoals 'Wat betekent dit stereotype?', 'Wie is deze beroemdheid?'
- 5 Als de groepen uit meer dan 20 personen bestaan, kunnen deze worden onderverdeeld in drie of vier subgroepen, zodat meerdere categorieën mensen mogelijk worden. Probeer de duur van de oefening echter te beperken tot 30 minuten.

3 Teken een

Deelnemers: jongeren of volwassenen, de grootte van de groep maakt niet uit.

Duur: 10 minuten.

Benodigheden: elke deelnemer moet pen en enkele vellen papier hebben. De trainer moet een horloge of een smartphone hebben om de tijd bij te houden.

Doel: deze oefening laat zien dat velen van ons aannames doen over mensen op basis van stereotypen. Introduceer het onderwerp aan het begin van de sessie op een luchtige manier om de deelnemers gerust te stellen.

Deel 1 – Tekenoefening

Controleer of iedereen pen en papier heeft. Leg uit dat hen zal worden gevraagd iets te tekenen, maar dat ze daar maar 20 seconden de tijd voor hebben en dat ze niet worden beoordeeld op de kwaliteit van de tekening. De trainer pakt horloge/smartphone en zegt: 'Je hebt 20 seconden om een homoseksueel te tekenen.'

Na 20 seconden zegt de trainer: 'Leg op je tekening een nieuw vel papier. Nu heb je 20 seconden om een lesbienne te tekenen.' Dit kan zo worden voortgezet voor een aantal verschillende groepen mensen.

Deel 2 – Tekeningendiscussie

Na afloop van de oefening vraagt de trainer de deelnemers om de eerste tekening te pakken (in dit voorbeeld die van een homoseksueel) en geeft hen 30 seconden de tijd om hun tekening uit te leggen aan de persoon naast hen. Zij moeten uitleggen waarom ze hebben gekozen voor die manier van tekenen.

De trainer vraagt alle tekeningen te zien en stelt enkele vragen op basis van observaties, zoals 'Dragen alle homoseksuelen een oorbel?', 'Hebben alle lesbiennes kort haar?' De trainer zet de discussie voort aan de hand van de andere tekeningen om te onderstrepen dat het stereotypen van mensen onjuist is.

Voorbeelden van rolmodellen in het voetbal per land

Het onderwerp seksuele geaardheid en genderidentiteit is nog steeds taboe binnen de voetbalwereld, vooral in een mannenvoetbalcontext. Momenteel is er slechts één openlijk professionele homoseksuele voetballer die actief is. Die speler is Robbie Rogers die in 2013 uit de kast kwam en momenteel speelt voor LA Galaxy in de VS. Er zijn echter verschillende actieve en voormalige spelers en coaches in Europa die diversiteit en acceptatie binnen het voetbal ondersteunen. Hun positieve acties om acceptatie en verwelcoming te promoten tonen aan dat zij positieve rolmodellen binnen het voetbal zijn. We bespreken hieronder een aantal acties van rolmodellen uit het voetbal:

Nederland

Arjan Robben

Robben ondersteunde Thomas Hitzlsperger

(ex-prof en voormalig Duits international) openlijk toen hij uit de kast kwam.

Louis van Gaal

Van Gaal was te gast op de KNVB-boot tijdens de Gay Pride Canal Parade in Amsterdam. Hij is bekend in de internationale voetbalwereld en wordt wereldwijd gerespecteerd om zijn kennis. Hij zei ooit: 'De voetbalwereld is een machowereld, waarvan een homo zal denken dat hij daar niet zo gemakkelijk zal vertoeven. Dat is jammer en dat willen we veranderen. Dat is niet zomaar in een dag gebeurd.'

Ron Vlaar

Vlaar speelt bij AZ Alkmaar. Hij speelde voor het Nederlands elftal maar kreeg een knieblesure. In de toekomst zal hij onder de hoede van Danny Blind zich waarschijnlijk weer bij het nationale team voegen. Toen hij aanvoerder was bij Feyenoord (Rotterdam) zei hij dat er geen ruimte is voor homofobie in het Nederlandse voetbal. Hij was de **allereerste Nederlandse speler die zich over het onderwerp uitsprak**.

Arnold Smit

Smit is ex-prof, openlijk homoseksueel en bestuurslid van de John Blankenstein Foundation. Hij is vertrouwenspersoon/adviseur bij VVSC, de Nederlandse vereniging van contractspelers.

Wensley Garden

Garden is ex-prof en openlijk homoseksueel. Hij speelde drie seizoenen bij Helmond Sport.

Patrick Kluivert

Kluivert is ex-prof en nam in 2013 deel aan de Gay Pride Parade in Amsterdam.

Ronald de Boer

De Boer is ex-prof en nam in 2013 deel aan de Gay Pride Parade in Amsterdam.

Pierre van Hooijdonk

Van Hooijdonk is ex-prof en nam in 2013 deel aan de Gay Pride Parade in Amsterdam.

Aron Winter

Winter is ex-prof en nam in 2013 deel aan de Gay Pride Parade in Amsterdam.

België

Vincent Kompany

Kompany speelt bij Manchester City FC en wordt regelmatig geselecteerd voor het Belgische nationale team. Hij ondersteunde in het verleden de 'Football v Homophobia'-campagne en helpt fans en clubs vooroordelen binnen de voetbalsport aan te pakken. Hij zei ooit: 'We zijn trots dat we de Football v Homophobia-campagne ondersteunen. We hopen dat hiermee de boodschap worden overgebracht dat er geen ruimte is voor discriminatie in het voetbal of in enige andere sport.'

Radja Nainggolan

Nainggolan staat onder contract bij AS Roma en is voormalig teamgenoot van Dessena bij Cagliari. Hij is tegen homofobie en zei ooit: 'Mijn zuster heeft een relatie met een vrouw. Zij is gelukkig en het is voor mij belangrijk dat ze kan leven zoals zij dat wil.' In maart 2014 droeg Nainggolan regenboogveters binnen het kader van een demonstratie tegen homofobie.

Hannes Van der Bruggen

Van der Bruggen speelt voor KAA Gent. Hij was een van de gezichten van de 'Sports4ever1'-campagne in België, een campagne van de Vlaamse overheid gericht op LHBT-diversiteit (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender) in de sport.

Riana Nainggolan

Riana is de zus van Radja Nainggolan, voetbalster bij U.S. Sassuolo in Italië. Zij was een van de gezichten van de 'Sports4ever1'-campagne in België, een campagne van de Vlaamse overheid gericht op LHBT-diversiteit in de sport.

Toby Alderweireld

Alderweireld speelt in het Belgische nationale team en ondersteunde de 'rode kaart tegen homofobie'-campagne toen hij speelde voor Ajax (Amsterdam).

Sven Kums

Kums is voormalig speler van KAA Gent en speelt momenteel voor Udinese. **Hij ondersteunde de regenboogveters-campagne in België.**

Italië

Giorgio Chiellini

Chiellini speelt sinds 2005 bij Juventus (Turijn). Hij ondersteunt kansarme kinderen en kinderen met een beperking die te maken hebben met discriminatie en toont op die manier aan hoe belangrijk diversiteit is en dat discriminatie geen onderdeel hoort te zijn van de voetbalsport of andere onderdelen van de samenleving.

Daniele Dessena

Dessena speelt momenteel bij Cagliari Calcio. Hij nam deel aan de regenboogveters-campagne en droeg deze veters ook tijdens de daaropvolgende wedstrijd, zelfs nadat hij via sociale media hierover was beledigd.

Cesare Prandelli

Prandelli is voormalig coach van het Italiaanse nationale elftal. Hij nam als gast deel aan een voetbaltoernooi voor homoseksuelen en zei dat hij geen verschillen kon ontdekken tussen heterospelers en LHBT-spelers omdat die er niet zijn en het uitsluitend om het technische aspect gaat. 'Als je voetbal speelt, komt dat omdat je voetbal wil spelen. Dat is alles en dat is mooi.'

Billy Costacurta

Costacurta is voormalig speler van Milan AC. Tijdens een **interview** zei hij dat toen hij besloot zijn voetbalcarrière te beëindigen, de 'kleedkamer' die hij verliet klaar was om LHBT's op het veld te accepteren. Hij zei dat dit het juiste moment was om een verandering te teweeg te brengen.

Duitsland

Manuel Neuer

Neuer is keeper bij Bayern Munchen en aanvoerder van het Duitse elftal. Tijdens een interview zei hij dat homoseksualiteit geen taboe meer is en dat de homoseksuele gemeenschap in de voetbalwereld een rolmodel nodig heeft: een speler die uit de kast komt en de strijd aanvoert. 'Hun seksuele voorkeur maakt niet uit, het gaat om hun prestaties op het veld. Fans zullen geen probleem hebben met hun seksuele geaardheid. Voor hen geldt alleen hoe goed ze presteren op het veld.'

Mario Gómez

Gómez speelt bij VfL Wolfsburg en in het Duitse elftal. Hij zei dat openlijk homoseksuele spelers zich waarschijnlijk beter zullen voelen als ze 'uit de kast komen' en geen geheim meer met zich hoeven meedragen. 'Ze zullen zich vrij voelen.' De Duitse voetbalbond DFB had eerder aangegeven dat het beter zou zijn om dit voor zich te houden, omdat het schadelijk zou kunnen zijn voor hun carrière. Gómez was het daar niet meer eens.

Joachim Löw

Löw is coach van het Duitse elftal. De zaakwaarnemer van Michael Ballack (voormalig lid van het Duitse elftal) beschuldigde Löw ervan homoseksueel

te zijn. In een exclusief interview met het Duitse dagblad Die Welt reageerde Löw op deze beschuldigingen. 'Ik ben niet homoseksueel en draag ook geen pruik. En ik heb er geen enkele moeite mee als een van mijn spelers homoseksueel is.'

Thomas Hitzlsperger

Hitzlsperger was de eerste Duitse voetballer die openlijk sprak over zijn seksuele geaardheid, ook al kwam hij pas uit de kast nadat hij met professioneel voetbal was gestopt. Sindsdien heeft hij diverse initiatieven ondersteund tegen homofobie in de voetbalsport in Europa.

Philipp Lahm

Lahm was een van de eerste spelers van het Duitse elftal die zich openbaar uitsprak over tolerantie ten aanzien van homoseksuele voetballers. In 2007 zei hij 'Als een speler homoseksueel is, is hij nog steeds lid van het elftal, en voor mij zou het geen enkel verschil maken.' Hij ontving de Tolerantia-Preis voor zijn uitspraak.

Lukas Podolski

Over het uit de kast komen van Thomas Hitzlsperger zei Podolski via Twitter: 'Een dappere en juiste beslissing. Respect, Thomas Hitzlsperger. Zijn coming-out is een belangrijk teken in onze tijd.'

Thomas Müller

Müller sprak zich via Twitter/Facebook positief uit over de actie tegen homofobie en seksisme van fans van de club St. Pauli: 'Zou ook een goed idee zijn voor de afdeling Marketing van FC Bayern! Liefde is liefde, ongeacht gender. In het voetbal hoort geen plaats te zijn voor intolerantie.'

Nadine Angerer

Angerer is voormalig speler van het Duitse elftal. Volgens de media kwam zij uit de kast als biseksueel en spreekt ze in het openbaar over onderwerpen zoals voetbal en gender. Zij zei bijvoorbeeld dat ze zich zorgen maakte over stereotypen als 'Alle vrouwelijke spelers zijn lesbiennes' of 'manwijven'.

Groot-Brittannië

Casey Stoney

Stoney speelt bij Arsenal en in het Engelse nationale team. Ze weet al sinds haar 17e dat ze lesbisch is en sprak zich in 2014 openlijk uit over haar seksuele geaardheid. Ze ontmoette haar vrouw toen zij beiden speelden voor Lincoln Ladies FC en samen vormen zij een gezin met kinderen. Stoney wordt beschouwd als een van de meest invloedrijke lesbiennes in haar land.

Alex Oxlade-Chamberlain en Theo Walcott

Oxlade-Chamberlain en Walcott zijn professionele voetballers en Engels internationals die beiden deelnamen aan de regenboogveters-campagne en aan een Stonewall-reclame tegen homofobie.

Ellis Cashmore

Cashmore heeft veel onderzoek gedaan naar homofobie in en rondom voetbalstadions. Hij kwam tot de conclusie dat 91% van de 3500 mensen waarmee hij communiceerde, er geen probleem mee had als een voetballer homoseksueel is. Een van de fans zou hebben gezegd: 'Ik heb liever dat een goede speler homoseksueel is dan dat een slechte speler heteroseksueel is.' Cashmore is van mening dat homoseksuele voetballers hun geaardheid geheimhouden omwille van de clubs. 'Ze denken dat ze niet willen dat zij openlijk homoseksueel zijn.'

Danny Shittu en Shane Lowry

Shittu en Lowry zijn beiden professionele voetballers bij Millwall FC en zijn te zien in een videoclip uit 2014 waarin zij spreken over de noodzaak om homofobie te bestrijden en de activiteiten van hun clubs in dit kader te ondersteunen.

Emma Whitter

Whitter is spits bij Millwall Lionesses en sprak in deze videoclip uit 2014 van Millwall FC over de noodzaak om homofobie te bestrijden en over haar eigen ervaringen toen zij uit de kast kwam.

Chris Ramsey

Ramsey is voormalig trainer van Queens Park Rangers en heeft in de pers gesproken over de noodzaak om alle vormen van discriminatie in de voetbalsport te bestrijden, inclusief homofobie en seksisme.

Chris Hughton

Hughton is coach van Brighton and Hove Albion en betuigde zijn steun aan de 'Football v Homophobia'-game van de club in februari 2016.

Matt Jarvis

Jarvis speelt bij West Ham United, stond in 2013 op de cover van het magazine Attitude en sprak over hoe belangrijk het is dat professionele voetballers bereid zijn uit de kast te komen.

Matt Bloomfield

Bloomfield is voetballer bij Wycombe Wanderers. In 2011 was hij de eerste professionele speler die het handvest van de Britse overheid tegen homofobie en transfobie in het voetbal ondertekende.

Jess Fishlock

Fishlock is Welsh international en speelt bij Seattle Reign FC in de VS. In 2015 kwam zij via de media uit de kast. Zij drong aan op meer respect binnen het voetbal en sprak over haar eigen ervaringen met homofobie.

Lianne Sanderson

Sanderson is Engels international en middenvelder bij Western New York Flash FC in de VS. Zij spreekt zich al enkele jaren openlijk uit over homoseksualiteit.

Frankrijk

Yoann Gourcouff

Gourcouff stond op de cover van het homomagazine TETU in Frankrijk. Hij heeft geen enkel probleem met homoseksualiteit.

Lilian Thuram

Thuram is voormalig Frans international en wereldkampioen. Hij heeft een stichting opgericht voor acceptatie in het voetbal en vergroot regelmatig bewustwording van homofobie in de voetbalwereld via de media: 'Racisme of homofobie, ik zie geen verschil.'

Thierry Henry

Henry is voormalig Arsenal-speler, Frans international en wereldkampioen. **Hij stelt homofobie in het voetbal regelmatig aan de kaak.**

Vikash Dhorasoo

Dhorasoo is voormalig Frans international en tweevoudig wereldkampioen. Hij is sponsor van en soms speler bij het activistenteam 'Paris Foot Gay'.

Olivier Rouyer

Rouyer is voormalig Frans international, Frans kampioen, teammanager en adviseur bij CANAL+. Hij kwam in 2008, na zijn voetbalcarrière, uit de kast. Hij vertelde dat hij in 1994 was ontslagen als teammanager van AS Nancy Lorraine vanwege zijn seksuele geaardheid. Hij spreekt regelmatig in de media over homofobie in het Franse voetbal: 'De voetbalwereld is te macho...'

Michel Hidalgo

Hidalgo was actief als speler en international (1952–1966). Hij is vooral bekend als coach van het Franse nationale team (1976–1984) en wordt beschouwd als de man die 'Les Bleus' nieuw leven heeft ingeblazen. Hij heeft actief het toernooi 'b. yourself' voor jonge spelers in het stadion Parc des Princes gesponsord en eraan deelgenomen in het kader van een campagne tegen homofobie.

Frédéric Thiriez

Thiriez is voormalig president van de Franse voetbalbond LFP (2002–2016). Hij ondersteunde en sponsorde vele acties rond bewustwording van homofobie in de voetbalwereld. Hij heeft zich ook vaak via de media over dit probleem uitgesproken: 'Homofobie, op het veld en daarbuiten, dat moet stoppen!'

Jean-Claude Hamel

Hamel is voormalig president van AJ Auxerre (1963–2009), Frans kampioen in 1996. Toen hij het handvest tegen homofobie in het voetbal ondertekende, zei hij tegen de media: 'We moeten jonge spelers bijbrengen iedereen te respecteren.'

Alain Cayzac

Cayzac is voormalig president van PSG (2006–2008) en heeft zonder aarzeling het Paris Foot Gay-team gesponsord en ondersteunt deze maatschappelijke organisatie bij het opzetten van educatieve programma's.

Louis Nicollin

Nicollin is president van Montpellier HSC (in 2012 Frans kampioen in de 1e divisie). Hij staat bekend om zijn botheid in de media, en in 2009 werd hij gestraft voor een homofobe uitspraak op tv. Na een wedstrijd zei hij dat een speler een 'petite tarlouze' (mietje) was. Na gesprekken met LHBT-organisaties bood hij openlijk zijn verontschuldigingen aan. Hij stemde zelfs in om mee te doen aan een videoclip van Paris Foot Gay, waarin hij zegt 'Vergeet homofobie, dat is alleen voor mietjes!'.

Feiten en statistieken

Hoeveel mensen in Europa zijn LHBT (lesbienne, homoseksueel, biseksueel, transgender)?

- Er zijn geen exacte, wetenschappelijk onderbouwde cijfers bekend over het aantal LHBT's in Europa, alleen vrij onbetrouwbare schattingen.
- Bij veel van deze schattingen wordt aangenomen dat ongeveer 5 tot 10% van de bevolking LHBT is.
- LHBT schijnt een onderwerp te zijn dat nog vaak gepaard gaat met onzekerheid en angst. Dit maakt onderzoek op dit gebied zeer lastig.

Waarom zijn sommige mensen LHBT?

In tegenstelling tot de aanname van sommige mensen dat bepaalde opvoedingsstijlen of het hebben van LHBT-ouders een (ingrijpend) effect hebben op de ontwikkeling van je seksuele geaardheid of genderidentiteit, gaat de wetenschap er in overgrote meerderheid vanuit dat homoseksualiteit (en naar alle waarschijnlijkheid ook BTIQ) het gevolg is van een complexe interactie van genetische factoren in combinatie met uiteenlopende omgevingsinvloeden. Met andere woorden: iemand leert niet om LHBT te worden, het is geen biologische afwijking, geen ziekte of een kwestie van wilskracht.

Waarom is het van belang het thema van LHBT's in sport aan te snijden?

- Bij veel sporten is het onderwerp LHBT nog steeds een enorm taboe, waardoor het lastig is het aantal LHBT's in sport te bepalen. Sommigen ontkennen zelfs dat er LHBT's in de sport zijn, bijvoorbeeld in het mannenvoetbal.
- LHBT's voelen zich vaak niet welkom of gediscrimineerd, zoals onlangs bleek uit een internationaal rapport over homofobie in teamsporten (**Out On The Fields**) dat zich richtte op de ervaringen van homoseksuelen, lesbiennes en biseksuelen :

- 62% van alle deelnemers, en zelfs 73% van de homoseksuelen mannen, was van mening dat homofobie een ernstiger probleem is in teamsporten dan in andere delen van de samenleving.
- 73% van de deelnemers was van mening dat LHBT's niet veilig of welkom zijn in jeugdsporten.
- Meer dan de helft van de homoseksuelen (54%) en biseksuele mannen (60%) en bijna de helft van de homoseksuelen vrouwen (48%) en 29% van de biseksuele vrouwen gaf aan homofobie in hun sport te hebben ervaren.
- 44% van de homoseksuelen mannen en 29% van de homoseksuelen vrouwen was bang dat hun teamgenoten hen zouden afwijzen als ze uit de kast zouden komen
- Sporters die uit de kast kwamen, meldden dat de meest waardevolle ondersteuning om daartoe te besluiten afkomstig was van een vertrouwde/ ondersteunende persoon in hun team, in combinatie met een teamcultuur die diversiteit stimuleerde.
- Uit een Frans onderzoek onder 363 sporters bleek dat homofobie nog steeds veel voorkomt in het professionele voetbal, met name bij mannelijke jeugdspelers waar 50% van de spelers een negatieve of zeer negatieve houding heeft ten opzichte van homoseksualiteit.

Wat zijn de mogelijke gevolgen van homofobie, bifobie en transfobie in sport en voetbal?

Homofobie, bifobie en transfobie in sport, voetbal en de bredere samenleving heeft diverse mogelijke negatieve gevolgen voor LHBT's. Hieronder worden enkele van de belangrijkste hiervan aangegeven. Met dit in gedachten wordt het belang van diversiteit en het creëren van een veilige, verwelkomende en accepterende omgeving voor iedereen nog groter. Enkele voorbeelden van negatieve gevolgen van discriminatie en gebrek aan acceptatie zijn:

Voor personen

- Ervaring van afstand, repressief en buitensluitend gedrag van de sociale omgeving
- Hogere mate van stress en psychisch negatieve gevolgen
- Laag zelfvertrouwen en zelfachting
- Negatieve gevolgen voor carrière

Voor sport en voetbal

- Hoger aantal afhakers
- Groeiende cultuur van onnadenkendheid en uitsluiting
- Onbenut potentieel van sociale verantwoordelijkheid

Literatuur

Antidiskriminierungsstelle des Bundes (ADS, Hrsg.). (2008). Research Project: Discrimination in Everyday Life Perceptions of Discrimination and Anti-Discrimination Policy in our Society.

Beschikbaar via http://www.antidiskriminierungsstelle.de/SharedDocs/Downloads/DE/publikationen/forschungsprojekt_diskriminierung_im_alltag.pdf?__blob=publicationFile

Azzarito, L. & Macdonald, D. (2016). Unpacking gender/sexuality/disability/social class to understand the embodied experiences of young people in contemporary physical culture. In K. Green. & A. Smith (Eds.), Routledge Handbook of Youth Sport (pp. 321-331). London: Taylor and Francis.

Behn, S. & Schwenzer, V. (2006). Anmerkungen zu Sexismus und Gender Mainstreaming im Kontext von Fußball und Fanarbeit. Soziale Extra, 30(3-4), 45-48.

Denison, E. Kitchen, A. (2015). Out on the Fields: The first international Study on Homophobia in Sport.

Beschikbaar via http://apo.org.au/files/Resource/out_on_the_fields_final_report.pdf.pdf

Football v Homophobia Toolkit.

Available at <http://www.thefa.com/football-rules-governance/equality/football-v-homophobia>

Hartmann-Tews, I. & Rulofs, B. (2003). Sport in den Medien - ein Feld semiotischer Markierung von Geschlecht? In I. Hartmann-Tews, P. Gieß-Stüber, M.-L. Klein, C. Kleindienst-Cachay & K. Petry (Hrsg.), Soziale Konstruktion von Geschlecht (S. 29-68). Opladen: Leske + Budrich.

Maier, M. S. (2010). Bekennen, Bezeichnen, Normalisieren: Paradoxien sexualitätsbezogener Diskriminierungsforschung. In U. Hormel & A. Scherr (Hrsg.), Diskriminierung: Grundlagen und Forschungsergebnisse (S. 151-172). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

Mette, A. (2013). Survey on homophobia in French professional football. Available at http://www.footballforequality.org/fileadmin/mediapool/pdf/homophobia/PFG_Survey_on_Homophobia.pdf

Voetbalwetten en -reglementen

Er zijn diverse regels en richtlijnen van toepassing die handelen over respectvol en niet-discriminerend gedrag tijdens voetbalwedstrijden. Dit infoblad biedt een overzicht van de reglementen van de Verenigde Naties, de FIFA en de UEFA die betrekking hebben op discriminatie. Het toepassen van deze richtlijnen is niet altijd eenvoudig en is de verantwoordelijkheid van nationale voetbalbonden, clubs, spelers, officials en fans. Een eerste stap is kennis hebben over deze reglementen.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Artikel 2

‘Een ieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status. Verder zal geen onderscheid worden gemaakt naar de politieke, juridische of internationale status van het land of gebied waartoe iemand behoort, onverschillig of het een onafhankelijk, trust-, of niet-zelfbesturend gebied betreft, dan wel of er een andere beperking van de soevereiniteit bestaat.’

Artikel 7

‘Allen zijn gelijk voor de wet en hebben zonder onderscheid aanspraak op gelijke bescherming door de wet. Allen hebben aanspraak op gelijke bescherming tegen iedere achterstelling in strijd met deze Verklaring en tegen iedere ophitsing tot een dergelijke achterstelling.’

<http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=dut>

Fédération Internationale de Football Association (FIFA)

FIFA – Ethiecode (editie 2012)

Artikel 23 – Non-discriminatie

Personen gebonden door deze Code mogen de waardigheid of integriteit van een land, persoon of groep niet aantasten via minachtende, discriminerende of denigrerende woorden of daden op basis van ras, kleur, etnische afkomst, nationale of maatschappelijke afkomst, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere opvatting, welstand, geboorte of andere status, seksuele geaardheid of andere reden.

Article 24 – Bescherming van lichamelijke en geestelijke integriteit

- 1 Personen gebonden door deze Code zullen de integriteit van andere betrokkenen respecteren. Zij zullen garanderen dat de persoonlijke rechten van elke persoon waarmee zij contact hebben en die door hun daden wordt getroffen, worden beschermd, gerespecteerd en gewaarborgd.
- 3 Seksuele intimidatie is verboden. Seksuele intimidatie wordt gedefinieerd als ongewenste seksuele toenadering waarom niet is gevraagd. De beoordeling wordt gebaseerd op de vraag of een redelijke persoon het gedrag als onwenselijk of beledigend zou beschouwen. Met name

bedreigingen, toezegging van voordelen en dwang zijn verboden.

FIFA – Gedragscode (editie 2012)

Artikel 3.2 Respect en waardigheid

Wij behandelen een ieder met respect en beschermen de persoonlijke waardigheid, privacy en persoonlijke rechten van elke persoon.

Article 3.3 Zero tolerance van discriminatie en intimidatie

Wij zetten ons in voor een veelzijdige cultuur. Er mag geen sprake zijn van discriminatie op basis van ras, etniciteit, afkomst/herkomst, huidskleur, nationaliteit, godsdienst, leeftijd, geslacht, taal, fysiek voorkomen, seksuele geaardheid of politieke overtuiging, noch van betrokkenheid bij verbale of fysieke intimidatie op basis van bovengenoemde of andere criteria.

FIFA – Governancevoorschriften (FGR)

Taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en organisatie van FIFA-instanties en houders van sleutelposities

Artikel 14 – Rol, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

2 Principes, rechten en waarden die door de President in de voorhoede moeten worden bepleit:

- c Non-discriminatie, gendergelijkheid, gelijke behandeling in het algemeen en stellingname tegen racisme.

Artikel 31 – Comité van voetbalbetrokkenen

2 Hoofdtaken van het comité

- h Vraagstukken inzake fair play aanpakken, het concept van fair play uitdragen, gendergelijkheid in het voetbal bepleiten en discriminatie in de voetbalsport wereldwijd bestrijden.

FIFA – Disciplinaire code (editie 2011)

Artikel 58 – Discriminatie

1 Een ieder die een persoon of een groep discrimineert in woord of daad zal gedurende ten minste vijf wedstrijden worden geschorst. Bovendien zullen een stadionverbod en een boete worden opgelegd.

- (a) Een ieder die de waardigheid van een persoon of een groep schendt door minachtende, discriminerende of beledigende woorden of daden op basis van ras, kleur, taal, godsdienst of afkomst/herkomst zal gedurende ten minste vijf wedstrijden worden geschorst. Bovendien zullen een stadionverbod en een boete van ten minste CHF 20.000 worden opgelegd. Als de overtreder een official is, zal de boete ten minste CHF 30.000 bedragen.

<http://www.fifa.com/about-fifa/official-documents/law-regulations/> (Engelstalig)

Union Européenne de Football Association (UEFA) UEFA – Disciplinaire voorschriften (editie 2016)

Artikel 14 – Racisme, ander discriminerend gedrag en propaganda

- 1** Een ieder die binnen de context van Artikel 3 de menselijke waardigheid van een persoon of een groep schendt op welke grond dan ook, inclusief huidskleur, ras, godsdienst of etnische afkomst, krijgt een schorsing opgelegd van ten minste tien wedstrijden of een bepaalde periode, of een andere gepaste sanctie.
- 2** Als een of meer bondsleden of supporters van een club gedrag vertonen zoals beschreven in paragraaf 1, wordt de verantwoordelijke bond of club gestraft met minimaal een gedeeltelijke stadionsluiting.
- 3** De volgende disciplinaire maatregelen zijn van toepassing waar sprake is van recidivisme:
 - a. een tweede overtreding wordt bestraft met één wedstrijd achter gesloten deuren en een boete van € 50.000;
 - b. een daaropvolgende overtreding wordt bestraft met meerdere wedstrijden achter gesloten deuren, stadionsluiting, verbeurdverklaring van een wedstrijd, puntenaftrek en/of diskwalificatie.
- 4** Als de omstandigheden dit vereisen, kan het bevoegde disciplinaire orgaan de verantwoordelijke bond of club aanvullende disciplinaire maatregelen opleggen, zoals het spelen van een of meer wedstrijden achter gesloten deuren, stadionsluiting, verbeurdverklaring van een wedstrijd, puntenaftrek en/of diskwalificatie.
- 5** Als de wedstrijd door de scheidsrechter wordt geschorst als gevolg van racistisch of discriminerend gedrag, wordt de wedstrijd verbeurd verklaard.
- 6** De bovenstaande disciplinaire maatregelen kunnen worden gecombineerd met specifieke verordeningen om dergelijk gedrag aan te pakken.

UEFA – Media en PR

Resolutie die ten doel heeft racisme en discriminatie in het voetbal te bestrijden en die in 2013 door het Uitvoerend Comité van de UEFA is bekrachtigd.

- De Professional Football Strategy Council ondersteunt een beleid van zero tolerance.
- Racisme wordt beschouwd als een vorm van discriminatie en dat brengt gevolgen met zich mee.
- Er zijn andere vormen van discriminatie die ook onvoorwaardelijk verboden zijn.

Tenslotte erkent de Professional Football Strategy Council dat racisme een vorm van discriminatie is, maar dat andere vormen van discriminatie zich helaas ook bij tijd en wijle in de voetbalsport manifesteren. De Professional Football Strategy Council spreekt zich uitdrukkelijk uit tegen elke vorm van discriminatie.

http://www.uefa.org/MultimediaFiles/Download/Regulations/uefaorg/UEFACompDisCases/02/37/00/86/2370086_DOWNLOAD.pdf

<http://www.uefa.org/mediaservices/mediareleases/newsid=1934768.html>

Definities

Waar hebben we het precies over?

Er bestaat geen algemene definitie van de hieronder beschreven begrippen die we in de toolkit van Heroes of Football gebruiken. De volgende lijst omschrijft enkele basisbegrippen om meer inzicht in dit onderwerp te bieden. Voor meer uitgebreide definities verwijzen we door naar gespecialiseerde literatuur.

Waar staat het Engelse acroniem LGBTIQ voor?

LGBTIQ:

- **Lesbian (lesbienne):** een vrouw, of persoon die zich identificeert als vrouw, die zich fysiek, emotioneel en/of spiritueel aangetrokken voelt tot andere vrouwen of personen die zich identificeren als vrouw.
- **Gay (homoseksueel):** een man, of persoon die zich identificeert als man, die zich fysiek, emotioneel en/of spiritueel aangetrokken voelt tot andere mannen of personen die zich identificeren als man.
- **Bisexual (biseksueel):** een persoon die zich fysiek, emotioneel en/of spiritueel aangetrokken voelt tot personen van hetzelfde of het andere geslacht of met dezelfde/een andere genderidentiteit.
- **Trans:** een overkoepelend begrip dat op verschillende manieren wordt gebruikt. Sommigen gebruiken het om aan te geven dat hun genderidentiteit niet gelijk is aan hun geslacht bij geboorte. Het begrip staat voor 'transgender' of 'transseksueel'. Een persoon die 'trans' is, is bijvoorbeeld iemand die als meisje is geboren maar zich een jongen voelt.
- **Intersex (interseksueel):** een overkoepelend begrip dat een persoon aanduidt die is geboren met geslachtskenmerken die niet precies overeenkomen met de medische norm van 'man' en 'vrouw'.
- **Queer/Questioning (twijfelend):**
 - Oorspronkelijk werd 'queer' als denigrerend begrip gebruikt, maar veel LHBT's hebben dit begrip geherdefinieerd. Nu is het een overkoepelend begrip voor een persoon die zich identificeert als divers wanneer het gaat over zijn/haar seksuele geaardheid en/of genderidentiteit.

- Het begrip 'Questioning' wordt gebruikt om iemand aan te duiden die zijn/haar seksuele geaardheid en/of genderidentiteit nog niet heeft bepaald (twijfelt).

Welke andere begrippen zijn in deze context van belang?

- *Discriminatie*: denigrerende of beledigende taal of gedrag ten aanzien van een persoon of een groep, bijvoorbeeld mensen uitsluiten of benadelen op basis van bepaalde kenmerken (zoals iemand geen lid van een team laten worden vanwege zijn/haar seksuele geaardheid).
- *Heteroseksueel*: een persoon die zich fysiek, emotioneel en/of spiritueel aangetrokken voelt tot personen van het andere geslacht of met een andere genderidentiteit.
- *Homoseksueel*: een persoon die zich fysiek, emotioneel en/of spiritueel aangetrokken voelt tot personen van hetzelfde geslacht of met dezelfde genderidentiteit.
- *Homofobie*: een negatieve houding jegens en angst voor homoseksualiteit in het algemeen of voor mensen die zijn geïdentificeerd of worden

beschouwd als LHBT. Deze angst kan leiden tot diverse vormen van discriminatie (zoals geweld, beledigingen en minachting).

- *Seksisme*: vooroordelen (affectief) of discriminatie (gedrag) op basis van geslacht en/of gender met het (impliciete) doel om de superioriteit van een geslacht of gender aan te tonen. Het begrip seksisme kan verwijzen naar elk geslacht of elke gender, maar wordt vaak gekoppeld aan stereotypen en genderrollen en is met name gericht op meisjes en vrouwen.

Literatuur

Fakhrid-Deen, T. (2010). Let's Get This Straight: The Ultimate Handbook for Youth with LGBTQ Parents Berkeley, California: Seal Press.

Hormel, U. & Scherr, A, (Hrsg.). (2010).

Diskriminierung: Grundlagen und Forschungsergebnisse. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.

Sell, R. L. (2007). Defining and Measuring Sexual Orientation for Research. In I. H. Meyer & M. E. Northridge (Eds.), *The Health of Sexual Minorities* (355-374). Springer: New York.

Shively, M. G. & De Cecco, J. P. (1977). Components of sexual identity. *Journal of Homosexuality*, 3, 41-48.

University of Queensland Union (2014). LGBTIQ ... What does it mean? Beschikbaar via <http://www.uqu.com.au/blog-view/what-does-lgbtqi-mean-29>

Je eigen Heroes of Football team samenstellen

Een van de doelen van het Heroes of Football-project is het samenstellen van een Heroes of Football-team dat bestaat uit internationale voetballers en veelbelovende jeugdspelers. Je kan natuurlijk ook binnen de club je eigen Heroes of Football-team samenstellen met spelers, trainers, supporters en bestuursleden die ambassadeur zijn van je beleid, campagnes en clubwaarden. Hieronder geven we een aantal richtlijnen om zo'n team samen te stellen.

1 Maak een overzichtelijke lijst van taken voor je Heroes of Football-team: wat wordt de rol van de teamleden in jouw club? Enkele voorbeelden van mogelijke taken zijn:

- Clubacties in het kader van het Heroes of Football-project delen via hun sociale media.
- Contactpunt/buddy zijn voor clubleden die vragen hebben of willen praten over hun seksuele geaardheid, genderidentiteit, problemen met discriminatie, enzovoort.
- Het gezicht vormen van de clubcampagne: foto op folders, deelname aan een korte video, enzovoort.
- Een cursus volgen over hoe je een goed rolmodel, contactpunt/goede buddy kunt zijn.

2 Identificeer mogelijke leden van je Heroes of Football-team. Kijk hierbij naar de volgende kwaliteiten:

- Ze worden gerespecteerd door hun team en door supporters en vrijwilligers. Wanneer zij spreken, luistert iedereen naar hen.
- Ze zijn sociaal betrokken.
- Ze zijn rolmodellen en gedragen zich altijd respectvol.

3 Plan een eerste bijeenkomst met mogelijke leden om de doelstellingen en de eerste acties van het team te bespreken.

4 Als de eerste bijeenkomst succesvol verloopt, kan je beginnen met het voorbereiden van je communicatie (je vindt tips en trucs in het informatieblad 'Communicatie').

5 Wanneer je jullie Heroes of Football-team introduceert, is het van belang dat iedereen van dit project op de hoogte is en dat de contactgegevens van de teamleden makkelijk te vinden zijn op de website.

Je eigen Heroes of Football- event organiseren – een gids voor professionele clubs

Om anderen bewust te maken van wat je allemaal doet om iedereen, ongeacht seksuele geaardheid of genderidentiteit, bij de club te verwelkomen, kan je een Heroes of Football-evenement organiseren. Op die manier kan je de gemeenschap laten zien hoeveel waarde je hecht aan LHBT-acceptatie (lesbienne, homoseksueel, biseksueel en transgender). Het organiseren van een thuiswedstrijd in het kader van Heroes of Football is een geweldige manier om die acceptatie te benadrukken. Hierna volgen enkele ideeën om een succesvol evenement te organiseren.

Voorafgaand aan de wedstrijddag:

Stel mensen ruim van tevoren op de hoogte van het evenement en maak gebruik van alle communicatiekanalen om te laten weten wat er gaat gebeuren. Stel een persbericht op en communiceer dit naar de media. Vergeet niet dat je verder kan kijken dan de lokale media. Ook op grotere schaal is men geïnteresseerd in het verhaal, bijvoorbeeld bij LHBT-media wereldwijd (verhalen over LHBT-acceptatie in de sport zijn nog steeds groot nieuws).

Vraag spelers om zich uit te spreken over het initiatief, dit te ondersteunen en te vertellen waarom ze blij zijn om als held mee te doen.

Op de wedstrijddag:

Je kan een heleboel acties ondernemen op de dag zelf om jouw boodschap van LHBT-acceptatie te communiceren. Enkele voorbeelden zijn:

- Vraag de spelers zich warm te spelen met een regenboogvoetbal (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de spelers zich warm te spelen in een t-shirt van Heroes of Football (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de spelers die dag te spelen met regenboogveters (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de aanvoerder een HoF-armband te dragen (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de spelers de HoF-eed af te leggen (beschikbaar via de HoF-website www.heroesoffootball.eu)
- Toon in de rust of vóór de wedstrijd een korte film waarin profvoetballers hun steun voor het project uitspreken (verkrijgbaar via HoF)
- Organiseer een persconferentie en laat je trainer daar indien mogelijk aan deelnemen
- Plaats een HoF-banner op je website
- Toon boodschappen van LHBT-acceptatie op digiboards in het stadion
- Deel de actuele acties op sociale media
- Vraag clubfotografen alle actie op de wedstrijddag vast te leggen
- Nodig toonaangevende vertegenwoordigers van de LHBT-gemeenschap uit als gasten bij het evenement

Na de wedstrijddag:

- Stel aan de hand van alle verzamelde media een verslag op van alle activiteiten op de wedstrijddag
- Deel dit via je website en sociale media
- Blijf gedurende het seizoen positieve boodschappen van LHBT-acceptatie binnen je voetbalclub delen

Je eigen Heroes of Football- event organiseren – een gids voor amateurclubs

Om anderen bewust te maken van wat je allemaal doet om iedereen, ongeacht seksuele geaardheid of genderidentiteit, bij de club te verwelkomen, kan je een Heroes of Football-evenement organiseren. Op die manier kan je de gemeenschap laten zien hoeveel waarde je hecht aan LHBT-acceptatie. Het organiseren van een thuiswedstrijd in het kader van Heroes of Football is een geweldige manier om die boodschap te benadrukken. Hierna volgen enkele ideeën om een succesvol evenement te organiseren.

Voorafgaand aan de wedstrijd:

Stel mensen ruim van tevoren op de hoogte van het evenement en maak gebruik van alle communicatiekanalen om te laten weten wat er gaat gebeuren. Stel een persbericht op en communiceer dit naar de media. Vergeet niet dat je verder kunt kijken dan de lokale media. Ook op grotere schaal is men geïnteresseerd in het verhaal, bijvoorbeeld bij landelijke LHBT-media (verhalen over LHBT-acceptatie in de sport zijn nog steeds groot nieuws).

Vraag spelers om zich uit te spreken over het initiatief, dit te ondersteunen en te vertellen waarom ze blij zijn om als held mee te doen. Je kunt eenvoudig videoclips opnemen met een smartphone en deze via sociale media delen. En vergeet niet: de spelers zijn misschien wel de beste rolmodellen binnen het kader van LHBT-acceptatie.

Op de wedstrijddag:

Je kunt een heleboel acties ondernemen op de dag zelf om jouw boodschap van LHBT-acceptatie te communiceren. Enkele voorbeelden zijn:

- Vraag de spelers zich warm te spelen met een regenboogvoetbal (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de spelers zich warm te spelen in een t-shirt van Heroes of Football (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de spelers die dag te spelen met regenboogveters (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de aanvoerder een HoF-armband te dragen (verkrijgbaar via HoF)
- Vraag de spelers de HoF-gelofte af te leggen (beschikbaar via de HoF-website www.heroesoffootball.eu)
- Plaats een HoF-banner op je website
- Deel de actuele acties op sociale media
- Vraag clubfotografen of vrijwilligers om alle actie op de wedstrijddag vast te leggen; als je geen vaste fotograaf hebt, probeer dan iemand anders te vinden die een helpende hand wil bieden
- Nodig toonaangevende vertegenwoordigers van de lokale LHBT-gemeenschap uit als gasten bij het evenement

Na de wedstrijddag:

- Stel aan de hand van alle verzamelde media een verslag op van alle activiteiten op de wedstrijddag
- Deel dit via je website en sociale media
- Blijf gedurende het seizoen positieve boodschappen van LHBT-acceptatie binnen je voetbalclub delen

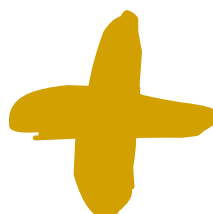
Contact

Heroes of Football is een samenwerkingsverband van zeven Europese non-profit organisaties. Wilt u in contact komen met de organisatie in uw land? Druk dan op deze link:
www.heroesoffootball.eu/project-partners/

B. YOURSELF*!!

John
Blankenstein
Foundation

Pride
Sports
LGBT Sports and equity

Universität Vechta
University of Vechta

Always Part of a Team

www.heroesoffootball.eu